Wie is Karel Blei?

by Margriet Gosker

Hij ziet het als de roeping van de kerk om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat. Karel Blei is een theoloog met een open oog voor de vragen van onze tijd. En door zijn brede blik was en is hij voor gemeenteleden een gids in het hele kerkgebeuren.

Een man met een brede blik en hart voor de kerk. Karel Blei (geb. 1932) is onvermoeibaar in theologische bezinning en oecumenisch engagement, en een kenner van groten als Miskotte Barth en Noordmans.

Wanneer hoorden we voor het eerst van hem?

Karel Blei is getrouwd met de theologe Corry Strijbos. Ze zijn een van de eerste hervormde theologenechtparen. Karel werd in 1960 predikant in Austerlitz, ging in 1965 naar Vlaardingen en in 1970 naar Haarlem, waar hij tot 1987 predikant was. Hij was sinds 1973 afgevaardigd naar de hervormde synode en werd in 1987 benoemd tot secretaris-generaal. Tot 1997 zat hij als een spin in het web. Ook was hij lid van het moderamen van de Raad van Kerken in Nederland. Bij de hervormde wereldorganisatie (WARC) was hij moderator van het departement voor theologie (1989 tot 1997) en hij was betrokken bij de leergesprekken **(**1982 tot 1989**)** van de Europese organisatie van protestanten (Leuenberg). Hij was lid van het centraal comité van de Wereldraad van Kerken (1989-1998) en bijna dertig jaar redactielid van *Woord en Dienst* (1979-2007). Al deze ervaringen gaven hem veel mogelijkheden zijn blik te verbreden en te verdiepen.

Waarmee is hij bekend geworden?

We kennen hem vooral door zijn leidinggeven aan de hervormde synode en aan het Samen op Weg-proces. Maar behalve bestuurlijk was (en is) hij ook theologisch zeer actief. Hij schreef: *Job, verklaring van een Bijbelgedeelte*, hij publiceerde over doop en besnijdenis, maar hij schreef vooral in het bereik van de systematische theologie. Dat blijkt uit zijn vele ecclesiologische publicaties, zoals *Kerk onderweg*, *Een sprekende kerk in een mondige wereld* en *De Geschiedenis van de hervormde kerk tot aan de vereniging in 2004*. En het blijkt ook uit de bundel die hij kreeg bij zijn emeritaat: *Kerk voor de nieuwe Eeuw.* Hij nam vanaf 1994 deel aan een theologische dialoog tussen vertegenwoordigers van de WARC en de oosterse-orthodoxie. Dat verklaart ook zijn theologische betrokkenheid bij het Oekraïneconflict. Hij schreef over Jurjen Beumer, die begon bij de KGIJ (Kritische Gemeente IJmond, basisbeweging). Ook schreef hij over de charismatische beweging. Hij kent haast alle stromingen, maar weet ook wat er speelt in de Catholica rond bijvoorbeeld de

Blog, Theologisch profiel, 'Wie is Karel Blei?', 17 februari 2025. Website en Nieuwsbrief Protestantse Kerk in Nederland.

onfeilbaarheid van de kerk en het leergezag. In 2018 verscheen *Karl Barth en zijn theologische weg door de tijd* en op dit moment werkt Blei aan een biografie over Berkhof.

Wat kunnen gemeenten met zijn gedachtegoed?

Door zijn brede blik is hij voor gemeenteleden een gids in het hele kerkgebeuren. Hij stimuleert gemeenteleden om na te denken over het wezen van de kerk. Voor Blei staat apostolaat voluit bovenaan. Het is goed dat gemeenten en parochies oog krijgen voor de volle breedte van de kerk, maar ook voor het belang van gezonde theologie. Blei zou niet willen dat ieder zieltje in een eigen spiritueel hoekje wegkruipt met gelijkgezinden, al signaleert hij tot zijn leedwezen wel tendensen in die richting. Hij is boven de 90 maar preekt nog steeds. En dankzij zijn kennis van de Franse taal gaat hij geregeld voor in Waalse gemeenten.

Zien we de doorwerking van zijn gedachtegoed ergens terug?

In zijn beginperiode zag hij een grote, zelfverzekerde, enthousiaste kerk die het allemaal goed wist. Nu ziet hij de kerkelijke krimp en hoe de kerk bescheidener is geworden. Maar ze moet wel het grote Verhaal blijven doorgeven aan nieuwe generaties. De kerk moet niet aan navelstaren doen. Blei ziet het nog steeds als de roeping van de kerk om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat. De kerk moet zout der aarde zijn, anders hoeft het niet.

Blog, Theologisch profiel, 'Wie is Karel Blei?', 17 februari 2025. Website en Nieuwsbrief Protestantse Kerk in Nederland.